

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2023 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

DIDELIŲ PRAMONINIŲ AVARIJŲ PREVENCIJOS, LIKVIDAVIMO IR TYRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Didelių pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarkos aprašas (toliau – Avarijų prevencijos aprašas) reglamentuoja didelių pramoninių avarijų (toliau – avarija) prevenciją, likvidavimą ir tyrimą, taip pat pavojingųjų objektų saugaus naudojimo tikrinimą, gyventojų ir aplinkos apsaugą įvykus avarijai, konsultavimąsi su visuomene ir informacijos apie pavojinguosius objektus teikimą.

2. Avarijų prevencijos aprašo reikalavimai taikomi pavojingiesiems objektams, kuriuose pavojingųjų medžiagų, kurių iš tikrųjų pavojingajame objekte yra arba manoma, kad gali būti, arba kurių, kaip pagrįstai galima numatyti, galėtų susidaryti, jeigu procesai, įskaitant sandėliavimo veiklą, bet kuriame pavojingojo objekto įrenginyje taptų nevaldomi, kiekiai atitinka šiuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtinto Pavojinguosiuose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingosioms medžiagoms, sąrašo ir šių medžiagų, mišinių ar preparatų priskyrimo pavojingosioms medžiagoms kriterijų tvarkos aprašo (toliau – Pavojingųjų medžiagų aprašas) 1 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų kategorijos“ arba 2 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų sąrašas“ nurodytus kvalifikacinius kiekius ar juos viršija.

Pavojingieji objektai yra žemesniojo arba aukštesniojo lygio.

3. Avarijų prevencijos aprašas netaikomas:

3.1. krašto apsaugos sistemos institucijų valdomiems ar jų naudojamiems objektams ar įrenginiams;

3.2. cheminių medžiagų skleidžiamai jonizuojančiai spinduliuotei;

3.3. pavojingųjų medžiagų vežimui automobilių, geležinkelių, vidaus vandenų keliais, jūra ar oru, tiesiogiai su tokiu vežimu susijusiam tarpiniam laikinajam sandėliavimui už Avarijų prevencijos aprašo reglamentuojamų objektų ribų, taip pat pakrovimui ir iškrovimui, perkrovimui į kitas transporto priemones ar iš jų dokuose, prieplaukose ir skirstymo stotyse;

3.4. pavojingųjų medžiagų transportavimui vamzdynais, įskaitant siurbines, už Avarijų prevencijos aprašo reglamentuojamų pavojingųjų objektų teritorijų ribų;

3.5. mineralų naudojimui (žvalgybai, gavybai ir perdirbimui) kasyklose, karjeruose ar gręžiniuose;

3.6. mineralų, įskaitant angliavandenilius, žvalgybai jūroje ir naudojimui;

3.7. dujų sandėliavimui požeminiuose objektuose jūroje, įskaitant tiek specialius sandėliavimui skirtus objektus, tiek objektus, kuriuose taip pat vykdoma mineralų, įskaitant angliavandenilius, žvalgyba ir naudojimas;

3.8. atliekų sąvartynams, įskaitant požeminį atliekų sandėliavimą.

4. Nepaisant Avarijų prevencijos aprašo 3.5 ir 3.8 papunkčiuose nurodytų išimčių, Avarijų prevencijos aprašo reikalavimai taikomi dujų sandėliavimui sausumos požeminiuose gamtiniuose sluoksniuose, gruntiniuose vandeninguosiuose horizontuose, druskų kavernose ir nebenaudojamose kasyklose, cheminio ir šiluminio perdirbimo operacijoms ir su jomis susijusiam sandėliavimui, kai

naudojamos pavojingosios medžiagos, taip pat gamybos atliekų šalinimo įrenginiams, įskaitant atliekų baseinus ir tvenkinius, kuriuose yra pavojingųjų medžiagų.

5. Avarijų prevencijos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Aukštesniojo lygio pavojingasis objektas** – pavojingasis objektas, kuriame pavojingųjų medžiagų kiekis prilygsta kvalifikaciniam kiekiui, nurodytam Pavojingųjų medžiagų aprašo 1 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų kategorijos“ ir 2 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų sąrašas“, taikant aukštesniojo lygio pavojingiesiems objektams nustatytus reikalavimus, ar jį viršija (skaičiuojant kiekį, jeigu taikytina, taikoma Pavojingųjų medžiagų aprašo 9 punkte nustatyta taisyklė).

5.2. **Aukštesniojo lygio pavojingojo objekto išorės avarinis planas** (toliau – išorės avarinis planas) – savivaldybės mero patvirtintas dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių bei žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas ir numatomi veiksmai ir priemonės, kurių reikia imtis avarijos padariniams už aukštesniojo lygio pavojingojo objekto teritorijos ribų likviduoti.

5.3. **Aukštesniojo lygio pavojingojo objekto vidaus avarinis planas** (toliau – vidaus avarinis planas) – aukštesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojo patvirtintas dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių bei žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas ir numatomi veiksmai ir priemonės, kurių, susidarius avarinei situacijai ar įvykus avarijai, reikia imtis pavojingajame objekte.

5.4. **Gretimas pavojingasis objektas** – pavojingasis objektas, esantis taip arti kito pavojingojo objekto, kad dėl to padidėja avarijos rizika ar pasunkėja jos padariniai.

5.5. **Kitas pavojingasis objektas** – veiklos vykdyto vieta, kuri tampa pavojinguoju objektu, arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas, kuris tampa aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas, kuris tampa žemesniojo lygio pavojinguoju objektu dėl kitų, nei nurodytos apibrėžiant sąvoką „naujas pavojingasis objektas“, priežasčių, nepriklausančių nuo veiklos vykdytojo valios (pavyzdžiui, pasikeitus pavojingosios medžiagos pavojingumo klasifikacijai).

5.6. **Kompetentinga institucija** – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos atliekantis šiame Avarijų prevencijos apraše jam nustatytas funkcijas.

5.7. **Naujas pavojingasis objektas** – tai:

5.7.1. statomas, planuojamas statyti pavojingasis objektas arba toks pavojingasis objektas, kuriam Avarijų prevencijos aprašo reikalavimai taikytini nuo jo eksploataavimo pradžios; arba

5.7.2. veiklos vykdyto vieta, kuri tampa pavojinguoju objektu, arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas, kuris tampa aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas, kuris tampa žemesniojo lygio pavojinguoju objektu dėl pavojingojo objekto įrenginių planuoto pakeitimo arba planuotos veiklos, dėl kurios pasikeičia jo pavojingųjų medžiagų sąrašas.

5.8. **Pavojingojo objekto avarinės tarnybos** – pavojingojo objekto tarnybos ar pajėgos pavojingajame objekte susidariusioms avarinėms situacijoms ar įvykusioms avarijoms likviduoti.

5.9. **Pavojingojo objekto patikrinimas** (toliau – patikrinimas) – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, mero veiksmai (įskaitant patikrinimą vietoje, pavojingajame objekte įdiegtų priemonių, sistemų ir ataskaitų, taip pat pavojingojo objekto veiklos dokumentų patikrinimą ir, jeigu reikia, pakartotinį patikrinimą), kuriais tikrinama ir skatinama pavojingojo objekto atitiktis Avarijų prevencijos aprašo reikalavimams.

5.10. **Pavojingųjų medžiagų sandėliavimas** – tam tikro pavojingųjų medžiagų kiekio laikymas sandėlyje, saugojimas ar jų atsargų laikymas.

5.11. **Pavojus** – pavojingosios medžiagos savybės ar susidariusios situacijos keliama grėsmė gyventojams ir (ar) aplinkai.

5.12. **Rizika** – neigiamo poveikio tikimybė per tam tikrą laiką arba tam tikromis aplinkybėmis.

5.13. **Skubiosios pagalbos tarnybos** – policijos, priešgaisrinės gelbėjimo, greitosios medicinos pagalbos, dujų, elektros tinklų ir kitos tarnybos, kurios gali būti pasitelktos avarijoms ir jų padariniams likviduoti pavojingajame objekte ir (ar) už jo ribų.

5.14. Suinteresuota visuomenė – visuomenės dalis, kuriai daro ar gali daryti poveikį Avarių prevencijos aprašo 48 punkte nurodyti sprendimai arba kuri suinteresuota šių sprendimų priėmimu. Pagal šią sąvoką įsteigtos asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės ir jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), skatinantys aplinkos apsaugą, laikomi suinteresuotais.

5.15. Valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos įgalioti struktūriniai padaliniai, kurie kartu su kompetentinga institucija atlieka šiame Avarių prevencijos apraše jiems nustatytas funkcijas.

5.16. Visuomenė – vienas arba daugiau fizinių ir (ar) juridinių asmenų, jų asociacijos, organizacijos arba grupės.

5.17. Žemesniojo lygio pavojingasis objektas – pavojingasis objektas, kuriame pavojingųjų medžiagų kiekis prilygsta kvalifikaciniam kiekiui, nurodytam Pavojingųjų medžiagų aprašo 1 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų kategorijos“ ir 2 lentelėje „Pavojingųjų medžiagų sąrašas“, taikant žemesniojo lygio pavojingiesiems objektams nustatytus reikalavimus, ar jį viršija, tačiau neviršija minėtose lentelėse nurodytų kvalifikacinių kiekių, taikant aukštesniojo lygio pavojingiesiems objektams nustatytus reikalavimus (skaičiuojant kiekį, jeigu taikytina, taikoma Pavojingųjų medžiagų aprašo 9 punkte nustatyta taisyklė).

5.18. Kitos Avarių prevencijos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme.

6. Už saugų pavojingųjų objektų naudojimą ir saugos kontrolę atsako veiklos vykdytojas; jis privalo:

6.1. užtikrinti saugų pavojingojo objekto naudojimą ir imtis būtinų priemonių, neleidžiančių įvykti avarijoms ir ribojančių jų padarinius gyventojams ir aplinkai;

6.2. įvykus avarijai, imtis būtinų ir skubių priemonių avarijai pavojingajame objekte lokalizuoti ir likviduoti;

6.3. įgyvendinti avarių prevencijos ir likvidavimo priemones, nustatyti struktūras ir valdymo sistemas, kurios turi užtikrinti gyventojų ir aplinkos apsaugą;

6.4. pateikti kompetentingai institucijai, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui Avarių prevencijos apraše nurodytą informaciją (ar pagal kitus nacionalinės ar Europos Sąjungos teisės aktus parengtą lygiavertę informaciją, atitinkančią Avarių prevencijos aprašo reikalavimus), susijusią su pavojingojo objekto sauga ir įrodančią, kad jis yra ėmęsis visų būtinų pavojingojo objekto saugaus naudojimo priemonių.

7. Kompetentinga institucija, siekdama užtikrinti avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo veiksmingumą:

7.1. bendradarbiauja su Europos Komisija ir suinteresuotaisiais subjektais, teikia į Europos Komisijos duomenų bazes informaciją apie pavojinguosius objektus ir ją reguliariai atnauja;

7.2. keičiasi su valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meru rizikos vertinimu paremtų priežiūros veiksmų taikymo, pavojingųjų objektų priežiūros ir jų saugos užtikrinimo gerosios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi ir skatina minėtas institucijas keistis atitinkama patirtimi, dalyvauja keitimosi patirtimi ir žinių kaupimo sistemose Europos Sąjungos lygmeniu;

7.3. organizuoja, koordinuoja ir atlieka patikrinimus;

7.4. vadovaudamasi Informacijos ir ataskaitų, susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu ir teikiamų Europos Komisijai, Europos cheminių medžiagų agentūrai ir Europos aplinkos agentūrai rengimo ir teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 388 „Dėl Informacijos ir ataskaitų,

susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu ir teikiamų Europos Komisijai, Europos cheminių medžiagų agentūrai ir Europos aplinkos agentūrai rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, teikia informaciją ir ataskaitas;

7.5. manydama, kad pavojingoji medžiaga nekelia avarijos pavojaus, praneša apie tai Europos Komisijai, pridėdama tokią nuomonę patvirtinantį pagrindimą kartu su informacija, reikalinga įvertinti atitinkamos pavojingosios medžiagos savybėms, keliančioms pavojų sveikatai, fizinį pavojų ir pavojų aplinkai. Tokia informacija turi apimti:

7.5.1. išsamų savybių, kurios turi būti žinomos siekiant įvertinti pavojingosios medžiagos galimybes padaryti fizinę žalą, žalą sveikatai ar žalą aplinkai, sąrašą;

7.5.2. fizikines ir chemines savybes (pavyzdžiui, santykinė molekulinė masė, sočiųjų garų slėgis, būdingas toksiškumas, virimo taškas, reaktyvumas, klampumas, tirpumas ir kitos atitinkamos savybės);

7.5.3. pavojų sveikatai ir fizinį pavojų keliančias savybes (pavyzdžiui, reaktyvumas, degumas, toksiškumas ir papildomi veiksniai, pavyzdžiui, poveikio kūnui pobūdis, sužeidimų ir mirštamumo santykis, ilgalaikis poveikis ir kitos atitinkamos savybės);

7.5.4. pavojų aplinkai keliančias savybes (pavyzdžiui, ekotoksiškumas, patvarumas, bioakumuliacija, pernešimo aplinkoje dideliu atstumu galimybės ir kitos atitinkamos savybės);

7.5.5. pavojingosios medžiagos Europos Sąjungos klasifikaciją, jeigu yra;

7.5.6. informaciją apie pavojingosios medžiagos specifines eksploatavimo sąlygas (pavyzdžiui, temperatūra, slėgis ir kitos atitinkamos sąlygos), kuriomis ji laikoma, naudojama ir (arba) į kurias gali patekti dėl neįprastos veiklos ar avarinio įvykio, pavyzdžiui, gaisro.

II SKYRIUS

PRANEŠIMAS APIE PAVOJINGĄJĮ OBJEKTĄ

8. Veiklos vykdytojas parengia ir pateikia kompetentingai institucijai pranešimą arba patikslintą pranešimą apie pavojingąjį objektą (toliau – pranešimas), laikydamasis šių terminų:

8.1. apie naujus pavojinguosius objektus – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius:

8.1.1. iki veiklos pradžios;

8.1.2. iki pakeitimų, dėl kurių pasikeičia pavojingojo objekto pavojingųjų medžiagų sąrašas;

8.2. apie kitus pavojinguosius objektus – per vienus metus nuo tos dienos, kurią veiklos vykdymo vieta tampa pavojinguoju objektu arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas tampa aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas tampa žemesniojo lygio pavojinguoju objektu.

9. Pranešime turi būti pateikti šie duomenys:

9.1. veiklos vykdytojo vardas, pavardė arba pavadinimas, kontaktinis telefono numeris, elektroninio pašto adresas;

9.2. pavojingojo objekto tikslus adresas (nurodomos ir objekto vidurio koordinatės 1994 metų Lietuvos koordinatinių sistemoje) ir pavadinimas;

9.3. veiklos vykdytojo kodas Juridinių asmenų registre, buveinės adresas;

9.4. asmens, kuris vadovauja pavojingajam objektui, jeigu tai ne tas pats asmuo, nurodytas Avarijų prevencijos aprašo 9.1 papunktyje, vardas, pavardė ir pareigos, kontaktinis telefono numeris, elektroninio pašto adresas;

9.5. informacija, reikalinga esamoms ar numatomoms turėti pavojingosioms medžiagoms ir jų pavojingumo kategorijai nustatyti (nurodomas pavojingosios medžiagos pavadinimas, Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (angl. Chemical Abstracts Service (CAS) numeris, pavojingumo klasės ir kategorijos kodas, pavojingumo frazės kodas);

9.6. pavojingųjų medžiagų kiekiai (maksimalūs tikėtini) ir jų fizinis būvis;

9.7. pavojingojo objekto įrenginiuose numatoma vykdyti ar vykdoma veikla (nurodomas veiklos kodas pagal Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus tvirtinamą Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK);

9.8. pavojingą objekto aplinka, veiksniai, galintys sukelti avariją arba pasunkinti jos padarinius, įskaitant, jeigu turima, informaciją apie gretimuosius pavojinguosius objektus, kitus objektus, teritorijas ir statomus objektus, kurie galėtų sukelti avarijos arba grandininės reakcijos efekto riziką arba dėl kurių ji padidėtų ar pasunkėtų padariniai.

10. Kompetentinga institucija, gavusi pranešimą apie naują arba kitą pavojingą objektą, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui (o jeigu pavojingą objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams) pateikia Avarijų prevencijos aprašo 9.1–9.4 papunkčiuose nurodytą informaciją ir informaciją apie pavojingame objekte esančias ar numatomas turėti pavojingas medžiagas ir jų kiekius (maksimalius tikėtinus).

Gavusi informacijos apie pavojingosios medžiagos kiekio, jos fizinio būvio ar pobūdžio pakeitimus pavojingame objekte, kai tai turi lemiamos įtakos avarijų pavojui arba kai dėl tokių pakeitimų žemesniojo lygio pavojingasis objektas tampa aukštesniojo lygio pavojingu objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas tampa žemesniojo lygio pavojingu objektu, apie planuojamą uždaryti pavojingą objektą arba nutraukti jo eksploatavimą, kompetentinga institucija apie tokius pakeitimus praneša savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingą objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams).

11. Veiklos vykdytojas, rengdamasis pertvarkyti ar modernizuoti pavojingą objektą ar jo įrenginius, įskaitant sandėliavimo, technologinius procesus, pakeisti pavojingosios medžiagos kiekį, jos fizinį būvį ar pobūdį, jeigu tai galėtų turėti lemiamos įtakos avarijų pavojui, arba jeigu dėl tokių pakeitimų žemesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti aukštesniojo lygio pavojingu objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti žemesniojo lygio pavojingu objektu, planuodamas uždaryti pavojingą objektą arba nutraukti jo eksploatavimą, taip pat tais atvejais, kai numatomi Avarijų prevencijos aprašo 9.1–9.4 papunkčiuose nurodytos informacijos pokyčiai, iš anksto, ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki numatomų pakeitimų, praneša kompetentingai institucijai apie numatytus pakeitimus.

12. Veiklos vykdytojas Avarijų prevencijos aprašo 8 ir 11 punktuose nurodytais atvejais atitinkamą informaciją pateikia laisva forma.

III SKYRIUS

PAVOJINGOJO OBJEKTO AVARIJŲ PREVENCIJOS PLANAS

13. Veiklos vykdytojas parengia pavojingą objekto avarijų prevencijos planą (toliau – avarijų prevencijos planas) – rašytinį dokumentą, kuriame išdėstoma pavojingą objekto avarijų prevencijos politika (toliau – avarijų prevencijos politika), laikydamasis šių terminų:

13.1. apie naujus pavojinguosius objektus – ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius:

13.1.1. iki veiklos pradžios;

13.1.2. iki pakeitimų, dėl kurių pasikeičia pavojingą objekto pavojingųjų medžiagų sąrašas;

13.2. apie kitus pavojinguosius objektus – per vienus metus nuo tos dienos, kurią veiklos vykdymo vieta tampa pavojingu objektu, arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas tampa aukštesniojo lygio pavojingu objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas tampa žemesniojo lygio pavojingu objektu.

14. Veiklos vykdytojas užtikrina, kad avarijų prevencijos politika būtų tinkamai įgyvendinama. Ji turi užtikrinti aukštą gyventojų bei aplinkos apsaugos lygį, būti proporcinga pavojingą objekto avarijų pavojui ir apimti bendrus veiklos vykdytojo tikslus ir veiklos principus, pavojingą objekto vadovybės vaidmenį gerinant avarijų pavojaus kontrolę ir užtikrinant aukštą apsaugos lygį bei įsipareigojimą nuolat siekti šio tikslo.

15. Avarijų prevencijos planas pareikalavus pateikiamas kompetentingai institucijai, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui.

16. Veiklos vykdytojas ne rečiau kaip kas 5 metai peržiūri avarijų prevencijos politiką ir prireikus atnaujina avarijų prevencijos planą.

17. Veiklos vykdytojas avarijų prevencijos politikai įgyvendinti turi numatyti tinkamas priemones, organizacinę struktūrą ir saugos valdymo sistemą, atitinkančias pavojingojo objekto avarijos pavojų ir jo organizacijos arba jame vykdomos veiklos sudėtingumą, pagal Avarijų prevencijos aprašo 2 priede nurodytus elementus. Žemesniojo lygio pavojinguosiuose objektuose veiklos vykdytojas avarijų prevencijos politikai įgyvendinti gali numatyti kitas priemones, tinkamas pavojingojo objekto saugiam naudojimui, atsižvelgiant į avarijos pavojų, užtikrinti, organizacinę struktūrą ir saugos valdymo sistemą, atsižvelgdamas į Avarijų prevencijos aprašo 2 priede nurodytus saugos valdymo sistemos elementus ir aspektus.

18. Veiklos vykdytojas, rengdamasis pertvarkyti ar modernizuoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginius, įskaitant sandėliavimo, technologinius procesus, pakeisti pavojingosios medžiagos kiekį, jos fizinį būvį ar pobūdį, jeigu tai galėtų turėti lemiamą įtaką avarijų pavojui arba jeigu dėl tokių pakeitimų žemesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti žemesniojo lygio pavojinguoju objektu, peržiūri avarijų prevencijos politiką ir saugos valdymo sistemą ir prireikus jas atnauja. Veiklos vykdytojas, prieš pradėdamas numatytus pakeitimus, raštu pateikia kompetentingai institucijai informaciją apie tokį atnaujinimą.

IV SKYRIUS

PAVOJINGOJO OBJEKTO SAUGOS ATASKAITA

19. Aukštesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojas parengia pavojingojo objekto saugos ataskaitą (toliau – saugos ataskaita), kurioje turi būti pateikta Avarijų prevencijos aprašo 1 priede nurodyta informacija ir duomenys, ir pateikia 4 jos egzempliorius (raštu ar elektronine forma) kompetentingai institucijai, kuri ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo saugos ataskaitos gavimo dienos persiunčia po vieną saugos ataskaitos egzempliorių Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas), Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai. Saugos ataskaitoje turi būti:

19.1. pagrįsta, kad avarijų prevencijos politika ir jai įgyvendinti skirta saugos valdymo sistema veikia pagal veiklos vykdytojo patvirtintą avarijų prevencijos planą;

19.2. pagrįsta, kad nustatyti galimi avarijų pavojai ir avarijų scenarijai ir imtasi būtinų priemonių avarijoms išvengti ir jų padariniams gyventojams ir aplinkai riboti;

19.3. įrodyta, kad saugos ir patikimumo principo tinkamai laikomasi ir projektuojant, statant, naudojant, prižiūrint įrenginius, sandėlius, jų įrangą ir su jų eksploatavimu susijusią infrastruktūrą ten, kur galimas avarijų pavojus, kad imtasi pakankamų priemonių statinių mechaniniam atsparumui ir pastovumui užtikrinti;

19.4. įrodyta, kad vidaus avarinis planas yra parengtas ir informacija, kurios reikia išorės avariniam planui parengti, yra pateikta savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams);

19.5. informacija sprendimams dėl naujos veiklos ar kitų objektų statybos aplink esamą pavojingąjį objektą priimti.

20. Veiklos vykdytojas privalo pateikti kompetentingai institucijai saugos ataskaitą, atnaujintą saugos ataskaitą arba atnaujintas jos dalis Avarijų prevencijos aprašo 19 punkte nustatyta tvarka, laikydamasis šių terminų:

20.1. naujų pavojingųjų objektų – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius:

20.1.1. iki veiklos pradžios;

20.1.2. iki pakeitimų, dėl kurių pasikeičia pavojingojo objekto pavojingųjų medžiagų sąrašas;

20.2. kitų pavojingųjų objektų – ne vėliau kaip per 2 metus nuo tos dienos, kurią veiklos vykdymo vieta arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas tampa aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu;

20.3. atnaujinus saugos ataskaitą arba jos dalis Avarijų prevencijos aprašo 23 punkte nurodytais atvejais, – nedelsdamas.

21. Aplinkos apsaugos departamentas, Valstybinė darbo inspekcija ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo parengtos ar Avarijų prevencijos aprašo 23 ar 26 punkte nustatytais atvejais atnaujintos saugos ataskaitos arba atnaujintų jos dalių gavimo dienos ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pakartotinai pagal Avarijų prevencijos aprašo 22.1 papunktį teikiamos pataisytos saugos ataskaitos, atnaujintos saugos ataskaitos arba atnaujintų jos dalių ar papildomos informacijos gavimo dienos privalo pateikti kompetentingai institucijai savo išvadas.

22. Kompetentinga institucija, gavusi Avarijų prevencijos aprašo 21 punkte nurodytas išvadas, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo parengtos ar pagal Avarijų prevencijos aprašo 23 ar 26 punktus atnaujintos saugos ataskaitos arba atnaujintų jos dalių gavimo dienos ir ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo pakartotinai pagal Avarijų prevencijos aprašo 22.1 papunktį teikiamos pataisytos saugos ataskaitos, atnaujintos saugos ataskaitos arba atnaujintų jos dalių ar papildomos informacijos gavimo dienos:

22.1. praneša raštu veiklos vykdytojui apibendrintas išvadas, prireikus nurodo terminą, per kurį veiklos vykdytojas privalo kompetentingai institucijai pateikti pataisytą saugos ataskaitą, pataisytą atnaujintą saugos ataskaitą arba atnaujintas jos dalis ar papildomą informaciją 4 egzemplioriais (raštu ar elektronine forma), kurių po vieną kompetentinga institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas persiunčia Aplinkos apsaugos departamentui, Valstybinei darbo inspekcijai ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai;

22.2. laikydamasi Avarijų prevencijos aprašo XI skyriuje nustatytos tvarkos, imasi priemonių, draudžiančių pradėti ar toliau naudoti pavojingąjį objektą, jeigu išvadose nurodoma, kad to reikia.

23. Saugos ataskaita peržiūrima, prireikus ji arba jos dalys atnaujinamos:

23.1. ne rečiau kaip kas 5 metai;

23.2. po avarijos pavojingajame objekte;

23.3. veiklos vykdytojo iniciatyva arba kompetentingos institucijos reikalavimu, paaiškėjus naujoms aplinkybėms ar gavus naują saugos srities techninę informaciją (pavyzdžiui, avarijų arba ekstremaliųjų situacijų ar įvykių analizės duomenis ir naują informaciją apie pavojaus vertinimą).

24. Jeigu Avarijų prevencijos aprašo 23.1 papunktyje nustatytu atveju peržiūrėjus saugos ataskaitą nustatoma, kad jos atnaujinti nebūtina, veiklos vykdytojas apie tokius saugos ataskaitos peržiūros rezultatus nedelsdamas raštu praneša kompetentingai institucijai.

25. Veiklos vykdytojas, teikdamas saugos ataskaitą, atnaujintą saugos ataskaitą arba atnaujintas jos dalis, gali prašyti kompetentingos institucijos neatskleisti prašantiems asmenims tam tikrų saugos ataskaitos dalių informacijos apie pavojingąjį objektą, jeigu šiose dalyse yra duomenų, kurie atitinka Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 „Dėl Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Informacijos teikimo aprašas), nustatytus atvejus.

26. Veiklos vykdytojas, rengdamasis pertvarkyti ar modernizuoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginius, įskaitant sandėliavimo, technologinius procesus, pakeisti pavojingosios medžiagos kiekį, jos fizinį būvį ar pobūdį, jeigu tai galėtų turėti lemiamą įtaką avarijų pavojui arba jeigu dėl tokių pakeitimų žemesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu, arba atvirkščiai – aukštesniojo lygio pavojingasis objektas galėtų tapti žemesniojo lygio pavojinguoju objektu, peržiūri saugos ataskaitą ir prireikus ją arba jos dalis atnauja. Veiklos vykdytojas, prieš pradėdamas numatytus pakeitimus, pateikia kompetentingai institucijai atnaujintą saugos ataskaitą ar jos dalis 4 egzemplioriais (raštu ar elektronine forma), kurių po vieną kompetentinga institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo atnaujintos saugos ataskaitos ar jos dalies gavimo dienos persiunčia Aplinkos apsaugos departamentui, Valstybinei darbo inspekcijai ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai.

V SKYRIUS

AVARIJŲ LIKVIDAVIMAS

27. Aukštesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojas, tardamasis (tarimosi rezultatai fiksuojami veiklos vykdytojo nustatytu būdu) su dirbančiu personalu, įskaitant rangovų darbuotojus, dirbančius pavojingajame objekte vienus metus ar ilgiau, parengia ir, suderinęs su skubiosios pagalbos tarnybomis bei valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, su kuriomis reikia derinti tam tikrus vidaus avariniame plane numatytus veiksmus ar priemones, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, patvirtina vidaus avarinį planą, kuriame numatoma, kokių priemonių reikia imtis įvykus avarijai pavojingojo objekto viduje. Patvirtinto vidaus avarinio plano išrašai (raštu ar elektronine forma) pateikiami jį derinusioms specialiosioms tarnyboms ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms.

28. Aukštesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojas pateikia savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams) vidaus avarinį planą, saugos ataskaitą ir kitą informaciją, būtiną išorės avariniam planui parengti.

29. Vidaus avariniai planai tvirtinami, informacija, būtina išorės avariniams planams parengti, teikiama savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams), laikantis šių terminų:

29.1. naujų pavojingųjų objektų – ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius:

29.1.1. iki ūkinės veiklos pradžios;

29.1.2. iki pakeitimų, dėl kurių pasikeičia pavojingojo objekto pavojingųjų medžiagų sąrašas;

29.2. kitų pavojingųjų objektų – ne vėliau kaip per 2 metus nuo tos dienos, kurią veiklos vykdymo vieta arba žemesniojo lygio pavojingasis objektas tampa aukštesniojo lygio pavojinguoju objektu.

30. Savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) meras (-ai), savo nustatyta tvarka pranešę spaudoje apie išorės avarinio plano projekto išankstinį viešą svarstymą ir jį apsvarstę su suinteresuota visuomene bei suderinę su skubiosios pagalbos tarnybomis, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, su kuriomis reikia derinti tam tikrus išorės avariniame plane numatytus veiksmus ar priemones, ne vėliau kaip per vienus metus nuo informacijos, būtinos išorės avariniams planams parengti, gavimo jį patvirtina ir numato priemones, kurių reikia imtis už pavojingojo objekto ribų. Patvirtinto išorės avarinio plano kopiją (raštu ar elektronine forma) pateikiama aukštesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojui, o išrašai – jį derinusioms skubiosios pagalbos tarnyboms ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms.

31. Vidaus ir išorės avariniai planai sudaromi siekiant:

31.1. apriboti ir kontroliuoti avarijas, sumažinti jų padarinius ir žalą gyventojams ir aplinkai;

31.2. apsaugoti gyventojus ir aplinką nuo avarijų padarinių;

31.3. pateikti visuomenei, skubiosios pagalbos tarnyboms ir valstybės ir savivaldybės institucijoms būtiną informaciją;

31.4. užtikrinti, kad po avarijos būtų išvalyta aplinka ir atkurta jos būklė.

32. Vidaus ir išorės avariniuose planuose turi būti pateikta Avarijų prevencijos aprašo 3 priede nurodyta informacija ir duomenys.

33. Rengdamas išorės avarinį planą ir siekdamas avarijos likvidavimo veiksmų efektyvumo, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) meras (-ai) atsižvelgia į poreikį užtikrinti veiksmingą visų krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų ir karinių vienetų bendradarbiavimą.

34. Atsižvelgdamas į saugos ataskaitoje pateiktą ir kitą informaciją, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) meras (-ai), nurodęs (-ę) tokio sprendimo priežastis, gali nuspręsti nerengti išorės avarinio plano, jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai neišplistų už pavojingojo objekto teritorijos ribų arba galimi padariniai nesukeltų tokio pavojaus gyventojams ir (ar) aplinkai, dėl kurio savivaldybės meras turėtų imtis veiksmų avarijos

padariniams už pavojingą objekto teritorijos ribų likviduoti. Toks sprendimas privalo būti suderintas su kompetentinga institucija.

35. Vidaus ir išorės avariniai planai, atsižvelgiant į atitinkamame pavojingajame objekte ar skubiosios pagalbos tarnybose įvykusių veiklos organizavimo pokyčius, naujas technikos žinias ir naują informaciją, kaip reaguoti į avarijas, reguliariai peržiūrimi, išbandomi ir prireikus atnaujinami ne rečiau kaip kas 3 metai. Vidaus ar išorės avarinių planų pakeitimai derinami su skubiosios pagalbos tarnybomis ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis, jeigu tie pakeitimai susiję su toms skubiosios pagalbos tarnyboms ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms numatytais veiksmais ar priemonėmis. Prireikus iš esmės keisti išorės avarinį planą, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, o jeigu pavojingą objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) meras (-ai) išorės avarinius planus atnaujiną savo nustatyta tvarka pranešę spaudoje apie atnaujinto išorės avarinio plano projekto išankstinį viešą svarstymą ir jį apsvarstę su suinteresuota visuomene.

36. Avarijų likvidavimas vykdomas vidaus ir išorės avariniuose planuose nustatyta tvarka. Vidaus ir išorės avariniai planai pradedami vykdyti nedelsiant, kai tik įvyksta avarija arba įvykis, galintis ją sukelti.

VI SKYRIUS GRANDININĖS REAKCIJOS EFEKTAS

37. Atsižvelgdama į veiklos vykdytojų pateiktus pranešimus ir saugos ataskaitas arba į papildomą informaciją, gautą kompetentingai institucijai pateikus prašymą, arba informaciją, nustatytą atliekant patikrinimus pagal Avarijų prevencijos aprašo XI skyrių, kompetentinga institucija nustato pavojinguosius objektus ar jų grupes, kuriuose avarijos rizika ar mastas gali padidėti dėl grandininės reakcijos efekto (kaupiamąjo efekto, atsirandančio, kai vienas įvykis sukelia kitą įvykį ar jų seką kitoje vietoje) dėl pavojingųjų objektų geografinės padėties, jų artumo vienas kito atžvilgiu ir juose esančių pavojingųjų medžiagų.

38. Jeigu kompetentinga institucija turi pagal Avarijų prevencijos aprašo 37 punktą nustatyto pavojingo objekto veiklos vykdytojo pateiktus Avarijų prevencijos aprašo 9.8 papunktyje nurodytus duomenis papildančios informacijos, šią informaciją ji pateikia veiklos vykdytojui.

39. Pagal Avarijų prevencijos aprašo 37 punktą nustatytų pavojingųjų objektų veiklos vykdytojais privalo:

39.1. keisti reikiama informacija, siekdami užtikrinti, kad avarijų prevencijos planuose, saugos valdymo sistemose, saugos ataskaitose ir vidaus avariniuose planuose būtų atsižvelgta į galimų avarijų pobūdį ir mastą;

39.2. bendradarbiauti teikdami informaciją visuomenei, gretimiems objektams, nepatenkantiems į Avarijų prevencijos aprašo taikymo sritį, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingą objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams), kuris (-ie) rengia išorės avarinius planus.

VII SKYRIUS TERITORIJŲ, KURIOSE YRA ARBA PLANUOJAMI PAVOJINGIEJI OBJEKTAI, PLANAVIMAS

40. Vieta naujam pavojingajam objektui parenkama, reikšmingi pertvarkymai (pavojingosios medžiagos kiekio, jos fizinio būvio ar pobūdžio pakeitimas pavojingajame objekte, kai tai turi lemiamos įtakos avarijų pavojui) esamame pavojingajame objekte ir naujos statybos (transporto kelių, visuomeninės paskirties pastatų ir teritorijų, gyvenamųjų rajonų ir kitos netoli pavojingųjų objektų) planuojami vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, užtikrinant, kad:

40.1. naujas pavojingasis objektas būtų statomas ar esamame pavojingajame objekte reikšmingi pertvarkymai (pavojingosios medžiagos kiekio, jos fizinio būvio ar pobūdžio pakeitimas

pavojingajame objekte, kai tai turi lemiamos įtakos avarijų pavojui) būtų atliekami užtikrinant, kad pavojingasis objektas nekels pavojaus kitiems pavojingiesiems objektams, gyvenamiesiems rajonams, intensyvaus eismo keliams, visuomeninės paskirties pastatams, teritorijoms ir rekreacinėms zonoms;

40.2. naujos statybos (transporto kelių, visuomeninės paskirties pastatų ir teritorijų, gyvenamųjų rajonų ir kitos netoli pavojingųjų objektų) vyktų atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti apsaugą nuo galimų avarijų, kurių rizika dėl tokių statybų ar jų vietos gali padidėti arba gali pasunkėti avarijos padariniai;

40.3. parenkant vietą pavojingajam objektui statyti, būtų atsižvelgta į būtinybę skubiai evakuoti darbuotojus, kitus asmenis iš pavojingojo objekto ir gyvenamųjų rajonų, esančių šalia numatomo statyti pavojingojo objekto, taip pat atsižvelgta į vietos gamtą, reljefą, vyraujančius vėjus.

41. Kompetentinga institucija, teikdama planavimo sąlygas teritorijų planavimo organizatoriui ir konsultacijas teritorijų planavimo dokumento rengėjui, remiasi aukštesniojo lygio pavojingojo objekto saugos ataskaitoje pateikta informacija apie to objekto keliamą riziką ir teritorijų planavimo tikslais turi teisę pareikalauti iš žemesniojo lygio pavojingojo objekto veiklos vykdytojo pateikti informaciją apie to objekto keliamą riziką.

42. Reikalavimai, nurodyti Avarijų prevencijos aprašo 40 ir 41 punktuose, taikomi nedarant poveikio Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamam strateginiam pasekmių aplinkai vertinimui arba planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimui, jeigu parengiamuoju teritorijų planavimo dokumento rengimo etapu priimamas sprendimas šį vertinimą atlikti.

VIII SKYRIUS

INFORMACIJA APIE SAUGOS PRIEMONES

43. Pavojingųjų objektų veiklos vykdytojai pateikia Avarijų prevencijos aprašo 4 priede nurodytą informaciją savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams), ir kompetentingai institucijai. Veiklos vykdytojai informaciją atnaujina prireikus, taip pat padarę pakeitimus, nurodytus Avarijų prevencijos aprašo 18 ir 26 punktuose, ir pateikia savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams), ir kompetentingai institucijai. Šios institucijos skelbia veiklos vykdytojų pateiktą informaciją savo interneto svetainėse. Ši informacija turi būti teikiama asmenims su negalia prieinamais bendravimo būdais ir turi būti visą laiką prieinama visuomenei.

44. Aukštesniojo lygio pavojingųjų objektų veiklos vykdytojai:

44.1. tinkamiausiu būdu ir priemonėmis (lankstinukais, bukletais, elektroniniu paštu, masinių informavimo priemonių pagalba, socialiniais tinklais ir kitomis priemonėmis) ir be atskiro prašymo periodiškai teikia gyventojams, kuriuos, tikėtina, gali paveikti avarija, į galimo pavojaus zoną patenkančių visuomeninės paskirties pastatų ir teritorijų (įskaitant mokyklas ir ligonines) valdytojams, gretimų pavojingųjų objektų, jeigu tokių yra, veiklos vykdytojams aiškią ir suprantamą Avarijų prevencijos aprašo 4 priede nustatyto turinio informaciją apie saugos priemones ir kaip elgtis įvykus avarijai;

44.2. užtikrina, kad visuomenė prieinamais bendravimo būdais galėtų susipažinti su saugos ataskaita ir pavojingųjų medžiagų, esančių pavojingajame objekte, sąrašu, kai to prašoma, išskyrus Avarijų prevencijos aprašo 46 punkte nustatytą atvejį.

45. Informacija, nurodyta Avarijų prevencijos aprašo 44.1 papunktyje, kasmet peržiūrima ir prireikus atnaujinama. Informacija peržiūrima ir prireikus atnaujinama taip pat padarius pakeitimus, nurodytus Avarijų prevencijos aprašo 18 ir 26 punktuose. Atnaujinta informacija nedelsiant, o jeigu kasmetinių peržiūrų metu informacijos atnaujinti nereikėjo, – ne rečiau kaip kas 5 metai pakartotinai teikiama Avarijų prevencijos aprašo 44.1 papunktyje nurodytiems subjektams.

46. Jeigu saugos ataskaitoje ar pavojingųjų medžiagų, esančių aukštesniojo lygio pavojingajame objekte, sąraše yra duomenų, kurie atitinka Avarijų prevencijos aprašo 97 punkte

nurodytas išimtis, veiklos vykdytojas, suderinęs su kompetentinga institucija, tam tikrų šių dokumentų dalių visuomenei gali neskelbti ir pateikti iš dalies pakeistą saugos ataskaitą, pavyzdžiui, netechninio pobūdžio jos santrauką. Tokioje santraukoje turėtų būti nurodyta bendro pobūdžio informacija apie avarijos pavojus ir galimą avarijos poveikį gyventojams ir aplinkai.

47. Esant tikimybei, kad įvykus aukštesniojo lygio pavojingajame objekte avarijai jos neigiami padariniai galėtų išplisti į gretimas valstybes, kompetentinga institucija privalo pateikti toms valstybėms, kurioms gresia pavojus, pakankamai informacijos, kad jos galėtų parengti tinkamus išorės avarinius planus, vykdyti teritorijų planavimą ir teikti informaciją visuomenei. Avarijų prevencijos aprašo 34 punkte nurodytu atveju kompetentinga institucija apie savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas arba kurioje galėtų išplisti pavojingojo objekto avarijos padariniai, mero sprendimą nerengti išorės avarinio plano praneša ir gretimai valstybei, kurioje būtų juntami neigiami padariniai, jeigu tame pavojingajame objekte įvyktų avarija.

IX SKYRIUS

KONSULTACIJOS SU VISUOMENE IR JOS DALYVAVIMAS PRIIMANT SPRENDIMUS, SUSIJUSIUS SU NAUJŲ PAVOJINGŲJŲ OBJEKTŲ VIETOS PARINKIMU, REIKŠMINGU PAVOJINGOJO OBJEKTO PERTVARKYMU AR NAUJOMIS STATYBOMIS NETOLI PAVOJINGŲJŲ OBJEKTŲ

48. Suinteresuotai visuomenei Teritorijų planavimo įstatymo ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka suteikiama galimybė pateikti savo nuomonę dėl sprendimų, susijusių su naujų pavojingųjų objektų vietos parinkimu, reikšmingu pavojingojo objekto pertvarkymu, jeigu dėl tokio pertvarkymo priimamas sprendimas keisti detalų planą ir atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, ar naujomis statybomis netoli pavojingųjų objektų, jeigu dėl parinktos vietos ar statybų pobūdžio gali padidėti avarijos rizika arba pasunkėti padariniai, ir užtikrinama, kad visuomenė gautų informaciją, įskaitant teritorijų planavimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso metu parengtus dokumentus ir kitą su sprendiniais susijusią medžiagą, apie minėtus objektus visose teritorijų planavimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso stadijose.

49. Kita, nei nurodyta Avarijų prevencijos aprašo 48 punkte, institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką suinteresuotai visuomenei teikiama Informacijos teikimo aprašo nustatyta tvarka.

50. Kompetentinga institucija, dalyvaudama teritorijų planavimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese, nustačiusi, kad Avarijų prevencijos aprašo 48 punkte nurodytame aukštesniojo lygio pavojingajame objekte avarijos padariniai galėtų išplisti į gretimas valstybes, praneša visuomenei apie tai, kad gavus naujo pavojingojo objekto ar patikslinus esamo pavojingojo objekto saugos ataskaitą bus teikiama Avarijų prevencijos aprašo 47 punkte nurodyta informacija. Pateikusi reikiamą informaciją valstybėms, kurioms gresia pavojus, kompetentinga institucija apie šį faktą praneša visuomenei ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos pateikimo. Šią informaciją kompetentinga institucija skelbia savo interneto svetainėje.

51. Kai rengiami, keičiami ar tobulinami teritorijų planavimo bendrieji planai, kuriais įgyvendinami sprendiniai, susiję su naujų pavojingųjų objektų vietos parinkimu ar naujomis statybomis netoli pavojingųjų objektų, jeigu dėl parinktos vietos ar statybų pobūdžio gali padidėti avarijos rizika arba pasunkėti padariniai, visuomenė informuojama, su ja konsultuojamasi ir jai suteikiama teisė dalyvauti priimant sprendimus Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

52. Visuomenė planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procese dalyvauja aplinkos ministro nustatyta tvarka.

X SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMAS IR VEIKSMAI ĮVYKUS AVARIJAI

53. Veiklos vykdytojas, įvykus avarijai, atitinkančiai Avarijų prevencijos aprašo 5 priede nurodytus kriterijus, pateikia apie įvykį ar avariją kompetentingai institucijai šią informaciją:

- 53.1. įvykio ar avarijos vieta, adresas, data, laikas;
- 53.2. įvykio ar avarijos aplinkybės;
- 53.3. susijusios su įvykiu ar avarija pavojingosios medžiagos ir jų kiekiai;
- 53.4. galimas įvykio ar avarijos mastas;
- 53.5. turimi įvykio ar avarijos poveikio gyventojų sveikatai, aplinkai ir turtui vertinimo duomenys;

- 53.6. įvykio ar avarijos priežastys, vystymosi prognozė;
- 53.7. priemonės, kurių imtasi, ir pasitelktos pavojingojo objekto avarinės ir skubiosios pagalbos tarnybos;

53.8. numatomi veiksmai, kurie sušvelnintų vidutinius ir ilgalaikius avarijos padarinius ir neleistų avarijai pasikartoti.

54. Pateiktą informaciją veiklos vykdytojas atnaušina, jeigu nustatoma papildomų faktų, kurie keičia ankstesnę informaciją ar padarytas išvadas, ir nedelsdamas raštu ar žodžiu praneša kompetentingai institucijai.

55. Kompetentinga institucija įvykus avarijai privalo:

55.1. užtikrinti, kad būtų imamasi visų reikiamų skubių, vidutinės trukmės (įgyvendinamų ne ilgesniu kaip vienų metų laikotarpiu) ir ilgalaikių (įgyvendinamų per ilgesnį nei vienų metų laikotarpį) priemonių;

55.2. tikrinti, tirti ar kitokiu būdu rinkti informaciją, būtiną avarijos techniniams, organizaciniais ir valdymo klausimams išnagrinėti;

55.3. užtikrinti, kad veiklos vykdytojas imtųsi būtinų avarijos padarinių likvidavimo priemonių;

55.4. parengti rekomendacijas, kokias prevencines priemones reikėtų taikyti ateityje;

55.5. užtikrinti, kad asmenims, kurie gali nukentėti, būtų pateikta informacija apie įvykusią avariją, o prireikus – apie priemones, kurių imtasi siekiant sušvelninti jos padarinius;

56. Įvykus avarijai, kurios mastas ar padariniai atitinka kriterijus, nurodytus Avarijų prevencijos aprašo 5 priede, kompetentinga institucija pateikia Europos Komisijai informaciją, kurioje nurodomi šie duomenys:

56.1. Lietuvos Respublikos pavadinimas, kompetentingos institucijos pavadinimas ir buveinė;

56.2. avarijos data, laikas, vieta, pavojingojo objekto, kuriame įvyko avarija, pavadinimas, jeigu jis yra, buveinė ir veiklos vykdytojo vardas, pavardė arba pavadinimas;

56.3. avarijos aplinkybių trumpas aprašas, su avarija susijusios pavojingosios medžiagos ir tiesioginis poveikis gyventojų sveikatai, aplinkai ir turtui;

56.4. taikytų avarijos likvidavimo priemonių ir nedelsiant taikytinų prevencinių priemonių trumpas aprašas;

56.5. avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvados ir rekomendacijos, kokias prevencines priemones reikėtų taikyti ateityje.

57. Surinkusi Avarijų prevencijos aprašo 56 punkte nurodytą informaciją, kompetentinga institucija nedelsdama, ne vėliau kaip per vienus metus po įvykusios avarijos, pateikia šią informaciją Europos Komisijai. Tais atvejais, kai per nustatytą vienų metų terminą galima pateikti tik preliminarą Avarijų prevencijos aprašo 56.5 papunktyje nurodytą informaciją, kompetentinga institucija atnaušina šią informaciją, kai tik tampa prieinamos avarijos, įvykusios pavojingajame objekte, tyrimo komisijos, nurodytos Avarijų prevencijos aprašo 76 punkte, galutinės išvados ir rekomendacijos. Kompetentinga institucija gali vėluoti pateikti šią informaciją tik tiek, kiek to reikia prasidėjusioms teisinėms procedūroms baigti, jeigu toks informacijos pateikimas galėtų turėti joms įtakos.

58. Europos Komisijai taip pat pranešami įmonių, įstaigų, institucijų ar organizacijų, galinčių turėti informacijos apie avarijas ir konsultuoti Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingas institucijas, dalyvaujančias likviduojant ir tiriant tokias avarijas, pavadinimai ir buveinės.

XI SKYRIUS

PATIKRINIMAI IR DRAUDIMAI

59. Ar pavojingieji objektai saugiai naudojami, tikrina:

59.1. kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras pagal kompetentingos institucijos iš anksto parengtus ir su valstybės priežiūros ir kontrolės institucijomis ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meru suderintus planinių patikrinimų grafikus ir patikrinimų programą (toliau – patikrinimas pagal grafiką);

59.2. valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ar savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras jų kompetencijos sritys teisės aktų nustatyta tvarka ir periodiškumu.

60. Patikrinimų programoje pateikiama ši informacija:

60.1. bendras atitinkamų saugos klausimų vertinimas;

60.2. patikrinimų programos taikymas geografiniu požiūriu;

60.3. pavojingųjų objektų sąrašas;

60.4. pavojingųjų objektų grupės, kuriose galimas grandininės reakcijos efektas;

60.5. pavojingųjų objektų, kuriuos eksploatuojant galėtų padidėti avarijos rizika ar pasunkėti jos padariniai dėl tam tikrų išorinių rizikos arba pavojaus šaltinių, sąrašas;

60.6. planinių patikrinimų atlikimo ir planinių patikrinimų grafikų sudarymo tvarka;

60.7. neplaninių patikrinimų atlikimas;

60.8. kompetentingos institucijos, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, mero bendradarbiavimo tikrinant pavojinguosius objektus nuostatos.

61. Žemesniojo lygio pavojingieji objektai pagal planinių patikrinimų grafiką turi būti tikrinami ne rečiau kaip kas 3 metai.

62. Aukštesniojo lygio pavojingieji objektai pagal planinių patikrinimų grafiką turi būti tikrinami ne rečiau kaip kas 12 mėnesių.

63. Kompetentinga institucija, sudaranti planuojamų tikrinti pavojingųjų objektų planinių patikrinimų grafikus, remdamasi atitinkamo pavojingojo objekto veiklos rizikos vertinimu (galimu avarijos numatomame tikrinti pavojingajame objekte poveikiu gyventojams ir aplinkai, taip pat kaip tikrinti numatomas pavojingasis objektas laikosi Avarijų prevencijos aprašo reikalavimų), gali priimti sprendimą taikyti kitoki, nei nurodyta Avarijų prevencijos aprašo 62 punkte, aukštesniojo lygio pavojingojo objekto patikrinimo dažnį, tačiau ne rečiau kaip kas 2 metai.

64. Valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, sudarydami jų planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašus ir remdamiesi rizikos vertinimu, atliekamu vadovaujantis jų teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintomis rizikos vertinimo metodikomis su nustatytais vertinimo kriterijais, o nesant patvirtintų rizikos vertinimo metodikų pagal kompetenciją vertindami, kaip ūkio subjektas (numatomas tikrinti pavojingasis objektas) laikėsi tikrinamos srities teisės aktų reikalavimų (pavojingajame objekte per pastaruosius trejus metus (kasmet) nebuvo nustatyta tikrinamos srities teisės aktų pažeidimų, neįvyko tikrinamos srities teisės aktais reglamentuojamų avarijų, incidentų, sutrikimų ar nelaimingų atsitikimų), gali priimti sprendimą praleisti aukštesniojo lygio pavojingojo objekto patikrinimą pagal grafiką einamaisiais metais, tačiau ne dažniau kaip kartą kas trejus metus. Apie tokį sprendimą valstybės priežiūros ir kontrolės institucija, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras raštu praneša kompetentingai institucijai derindami atitinkamų metų pavojingųjų objektų patikrinimų grafiką.

65. Pavojinguosius objektus tikrina kompetentingos institucijos ir valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų atstovai ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, mero paskirti savivaldybės mero atstovai, siekdami nustatyti, ar:

65.1. veiklos vykdytojas vykdo reikiamą pavojingą objekto priežiūrą, tiksliai įvertino jo keliamą pavojų darbuotojams, šalia gyvenantiems žmonėms, aplinkai ir gali argumentuotai patvirtinti, kad ėmėsi tinkamų priemonių avarijoms išvengti;

65.2. veiklos vykdytojas yra numatęs tinkamas, atsižvelgiant į pavojingą objekto veiklos pobūdį, jame esančias pavojingas medžiagas, priemones avarijų padariniams pavojingą objekto teritorijoje ir už jo ribų apriboti;

65.3. pateiktoje saugos ataskaitoje ar kitoje ataskaitoje esantys duomenys ir informacija atitinka pavojingajame objekte esančias sąlygas;

65.4. visuomenei pateikta Avarijų prevencijos aprašo VIII skyriuje nurodyta informacija;

65.5. atliekami priemonių, užkertančių kelią avarijai pavojingajame objekte įvykti ir plisti, ir priemonių ir veiksmų, skirtų avarijų padariniams pavojingą objekto teritorijoje ir už jo ribų apriboti, veiksmingumo išbandymai;

65.6. vidaus avariniai planai išbandomi ir prireikus tikslinamos prevencinės priemonės, atnaujinama informacija, skirta išorės avariniams planams parengti;

65.7. avarinio perspėjimo ir apsaugos priemonės ir sistemos yra geros būklės, darbuotojai ir pavojingą objekto avarinės tarnybos pasirenkę veikti įvykus avarijai;

65.8. pavojingą objekto avarinės tarnybos ir darbuotojai aprūpinti techninėmis avarijų likvidavimo ir asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

65.9. pavojingasis objektas atitinka kitus jo saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus pagal valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų, savivaldybėms valstybės priskirtų priežiūros funkcijų kompetencijos sritis.

66. Patikrinimo metu kompetentingos institucijos, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų atstovai ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, įgalioti administracijos valstybės tarnautojai pagal kompetenciją turi teisę:

66.1. reikalauti, kad veiklos vykdytojas sudarytų sąlygas atlikti patikrinimą, pateiktą visą informaciją, reikalingą Avarijų prevencijos aprašo 65 punkte nurodytiems klausimams įvertinti, informaciją, būtiną išorės avariniam planui parengti, avarijos tikimybei ar galimiems avarijos padariniams nustatyti, ir informaciją apie pavojingas medžiagas, reikalaujančias ypatingo atidumo dėl jų fizinio būvio, išskirtinių sąlygų ar buvimo vietos;

66.2. teikti veiklos vykdytojui privalomus vykdyti nurodymus ir rekomendacijas, kaip šalinti avarinių situacijų grėsmę ir kokių papildomų priemonių imtis kilus šiai grėsmei;

66.3. reikalauti, kad pavojingajame objekte būtų sustabdyti darbai, jeigu jie kelia grėsmę gyventojams ir aplinkai.

67. Neplaniniai patikrinimai atliekami kuo skubiau, siekiant iširti skundus dėl Avarijų prevencijos aprašo reikalavimų nesilaikymo, taip pat gavus informacijos apie vos neįvykusias avarijas (nenumatytus ir nelauktus įvykius, kurie tik dėl atsitiktinumo, avarinių valdymo sistemų suveikimo ar skubių veiksmų neperėjo į avariją), ekstremaliuosius įvykius, įvykius, susijusius su pavojingosiomis medžiagomis ir sukėlusius pavojų pavojingą objekto darbuotojų gyvybei, ir Avarijų prevencijos aprašo reikalavimų nesilaikymo faktus.

68. Po kiekvieno patikrinimo pagal grafiką valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, įgalioti administracijos valstybės tarnautojai kompetentingos institucijos vadovo patvirtintoje Lietuvos Respublikos pavojingųjų objektų patikrinimų programoje, nustatytais terminais ir tvarka pateikia kompetentingai institucijai pagal kompetenciją parengtus pavojingą objekto patikrinimo rezultatus įforminančius dokumentus kartu su veiklos vykdytojui skirtų individualių administracinių aktų kopijomis. Jų pagrindu kompetentinga institucija parengia bendrą pavojingą objekto patikrinimo ataskaitą ir ją pateikia veiklos vykdytojui ne vėliau kaip per 2 mėnesius po pavojingą objekto patikrinimo. Bendroje pavojingą objekto patikrinimo ataskaitoje nurodomi teisės aktų reikalavimų pažeidimai ir šių pažeidimų ištaisymo terminai, kurie negali būti ilgesni nei iki kito planinio patikrinimo. Po Avarijų prevencijos aprašo 59.2 papunktyje nurodyto pavojingą objekto patikrinimo valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ar savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, mero paskirti savivaldybės mero

atstovai kompetentingai institucijai pateikia tik veiklos vykdytojui skirtų individualių administracinių aktų kopijas.

69. Patikrinimo metu nustatę teisės aktų, reglamentuojančių eksploatuojamų pavojingųjų objektų saugą, reikalavimų pažeidimų, taip pat nustatę, kad praeito tikrinimo metu užfiksuoti teisės aktų pažeidimai nepašalinti, kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir (ar) savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras surašo jų kompetencijos srities teisės aktų nustatytus nurodymus pažeidimams pašalinti ir taiko įstatymų numatytas poveikio priemones.

70. Jeigu patikrinimo pagal planinio patikrinimo grafiką metu nustatomas reikšmingas (toks, dėl kurio yra padidėjęs pavojingojo objekto avarijų pavojus) Avarijų prevencijos aprašo reikalavimų pažeidimas, ne vėliau kaip per 6 mėnesius Avarijų prevencijos aprašo 68 punkte nurodytos Lietuvos Respublikos pavojingųjų objektų patikrinimų programos nustatyta tvarka kompetentinga institucija ir tos valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir (ar) savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, su kurių kompetencijos sritimi yra susiję nustatyti pažeidimai, atlieka papildomą pavojingojo objekto patikrinimą.

71. Kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucija ar savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, nustatę jų kompetencijos srities teisės aktų, reglamentuojančių draudimą eksploatuoti pavojinguosius objektus, reikalavimų pažeidimus, turi teisę uždrausti naudoti ar pradėti naudoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginius arba bet kurią jų dalį, vykdyti statinių statybos, rekonstravimo, remonto darbus (toliau – uždrausti naudoti pavojingąjį objektą).

72. Kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucija ar savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras priima sprendimą leisti naudoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginį arba bet kurią jų dalį, toliau statyti statinius, vykdyti jų rekonstravimo, remonto darbus tik tada, kai pašalinami pavojingojo objekto saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai.

73. Uždraudusi naudoti pavojingąjį objektą Avarijų prevencijos aprašo 59.2 papunktyje nurodyto patikrinimo metu, valstybės priežiūros ir kontrolės institucija, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras kompetentingai institucijai pateikia individualaus administracinio akto, kuriuo uždraudžiama naudoti pavojingąjį objektą, kopiją ir atitinkamą informaciją apie sprendimą leisti naudoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginius arba bet kurią jų dalį, toliau statyti statinius, vykdyti jų rekonstravimo, remonto darbus, per 3 darbo dienas nuo tokio administracinio akto surašymo, o kompetentinga institucija per 3 darbo dienas nuo tokio administracinio akto ar informacijos apie sprendimą leisti naudoti pavojingąjį objektą ar jo įrenginius arba bet kurią jų dalį, toliau statyti statinius, vykdyti jų rekonstravimo, remonto darbus gavimo persiunčia šią informaciją kitoms valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meru.

74. Veiklos vykdytojas turi teisę apskusti sprendimą uždrausti naudoti pavojingąjį objektą.

XII SKYRIUS AVARIJŲ TYRIMAS

75. Avarijos pavojingajame objekte tyrimo tikslas – nustatyti avarijos aplinkybes ir priežastis (tarp jų projektavimo ir gamybos organizavimo klaidas, technologinių procesų ir normalaus darbo režimo pažeidimus ar sutrikimus, įrangos ir mechanizmų gedimus, išorinių aplinkybių, darbuotojų ir trečiųjų asmenų veiksmų poveikį) ir jos tiesioginį poveikį gyventojų sveikatai ir aplinkai, taikytas avarijos likvidavimo priemones ir rekomenduoti veiklos vykdytojui prevencines priemones, kad avarija nepasikartotų.

76. Kompetentingos institucijos vadovas, gavęs veiklos vykdytojo ar kitų asmenų pranešimą apie pavojingajame objekte įvykusią avariją, kurios padariniai ir žala atitinka bent vieną Avarijų prevencijos aprašo 5 priede nurodytų kriterijų, nedelsdamas sudaro iš kompetentingos institucijos ir pagal avarijos pobūdį atitinkamų valstybės priežiūros ir kontrolės institucijų ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, įgaliotų administracijos valstybės tarnautojų avarijos tyrimo komisiją iš ne mažiau kaip 5 asmenų (toliau – Komisija) ir iš jos narių skiria Komisijos pirmininką, pirmininko

pavadootoją ir sekretorių. Komisijos veikloje patariamojo balso teise gali dalyvauti kitų suinteresuotų institucijų atstovai.

Į komisiją skiriami asmenys:

76.1. tik prieš tai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją. Asmenų pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimai ir nešališkumo deklaracijos saugomos dokumentų valdymo sistemoje;

76.2. deklaruavę privačius interesus Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka.

77. Įvykus avarijai, veiklos vykdytojas arba jo įgaliotas asmuo:

77.1. organizuoja ir kontroliuoja vidaus avariniame plane nustatytų skubių ir būtinų priemonių vykdymą pavojingojo objekto viduje, o prireikus – už jo ribų;

77.2. pateikia Komisijai visą informaciją ir dokumentus, kurių reikia avarijai ištirti;

77.3. imasi priemonių, kad, iki atvyks Komisijos nariai, būtų išsaugota po avarijos susidariusi situacija (jeigu ji nekelia pavojaus darbuotojų gyvybei ir sveikatai): pažymėtos pavojingos zonos ribos, užkirstas kelias žmonėms patekti į šią zoną;

77.4. padeda Komisijai organizuoti darbą.

78. Komisija atskaitinga kompetentingos institucijos vadovui. Komisijai vadovauja Komisijos pirmininkas, kuris atsako už jos darbą.

79. Komisijos pirmininkas nustato Komisijos posėdžių datą, laiką ir vietą ir apie tai praneša Komisijos nariams. Komisijos posėdžiams pirmininkauja Komisijos pirmininkas, o kai jo nėra, – Komisijos pirmininko pavaduotojas.

80. Kiekvienas Komisijos narys prireikus turi iniciatyvos teisę sušaukti Komisijos posėdį. Sprendimą dėl Komisijos posėdžio sušaukimo priima Komisijos pirmininkas.

81. Komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių. Komisijos narys, dėl svarbių priežasčių negalintis dalyvauti Komisijos posėdyje, nedelsdamas apie tai praneša Komisijos pirmininkui.

82. Komisijos pirmininkas ar jo paskirtas Komisijos narys Komisijos posėdžiuose svarstomu klausimu pareiškia nuomonę arba pristato parengtą pranešimą. Vėliau savo nuomonę pareiškia ir kiti Komisijos nariai. Kilus neaiškumų dėl pateiktų dokumentų, Komisijos pirmininkas gali reikalauti iš Komisijos narių ar susijusių su avarija ir jos tyrimu asmenų papildomos medžiagos.

83. Visi Komisijos nariai turi lygias balso teises. Balsuojama atvirai. Jeigu koku nors klausimu nuomonės nesutampa, Komisijos narys gali pareikšti savo nuomonę raštu. Komisijos narių balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas. Priimti sprendimai yra teisėti, jeigu jiems pritaria daugiau kaip pusė visų Komisijos posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių.

84. Komisijos posėdžius protokoluoja, dokumentus rengia ir svarstyti teikia Komisijos sekretorius.

85. Komisijos posėdžio protokolą pasirašo Komisijos pirmininkas (kai jo nėra, – Komisijos pirmininko pavaduotojas) ir Komisijos sekretorius.

86. Komisijos posėdžio protokolo kopija ne vėliau kaip per 2 savaites nuo Komisijos protokolo pasirašymo (raštu ar elektronine forma) išsiunčiama Komisijos nariams ir Komisijos posėdžio protokole paminėtiems veiklos vykdytojams.

87. Komisija privalo pradėti avarijos tyrimą nedelsdama, kai tik sudaroma, ir baigti avarių, kurių padariniai neišplito už pavojingojo objekto ribų, tyrimą per 15 darbo dienų, o kitų avarių – per 30 darbo dienų nuo Komisijos sudarymo. Prireikus šį terminą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams gali pratęsti kompetentinga institucija.

88. Tirdama avariją, Komisija:

88.1. jeigu tai nekelia pavojaus, apžiūri avarijos vietą, nustato jos poveikio ribas, fiksuoja situaciją (aprašo ją, daro eskizus, nuotraukas ir vaizdo įrašus), patikslina avarijos mastą;

88.2. apklausia asmenis, turinčius informacijos apie įvykusią avariją, ir gauna jų raštiškus paaiškinimus;

88.3. nustato pavojingojo objekto darbuotojus, faktiškai vadovavusius gamybai ir atsakingus už technologinių reglamentų laikymąsi, įrangos būklę ir darbuotojų saugą ir sveikatą, taip pat asmenis, kurių veiksmai turėjo įtakos avarijai;

88.4. išnagrinėja pavojingojo objekto techninę, technologinę dokumentaciją ir nustato, ar ji atitinka jai keliamus reikalavimus, įvertina veiklos vykdytojo įdiegtą saugos valdymo sistemą ir nustato, ar veiklos vykdytojas ėmėsi prevencinių ir kitų priemonių, skirtų avarinei situacijai pavojingajame objekte išvengti;

88.5. kviečia ekspertus, nusprendžia, kokius laboratorinius tyrimus reikia atlikti, organizuoja bandinių ėmimą ir laboratorinį tyrimą;

88.6. išanalizuoja meteorologines sąlygas avarijos metu ir nustato gamtinių veiksnių (gruntinio vandens, nuošliaužų, karstinių, kitų gamtos reiškinių) galimą poveikį avarijai;

88.7. įvertina avarijos turtinius nuostolius, tiesioginį avarijos poveikį pavojingojo objekto darbuotojų ir aplinkinių gyventojų sveikatai, turtui ir aplinkai;

88.8. reikalauja, kad veiklos vykdytojas imtųsi būtinų ir skubių priemonių pavojingojo objekto saugai užtikrinti;

88.9. išnagrinėja avarijos likvidavimo eigą, imasi kitų priemonių avarijos tyrimui atlikti;

88.10. teikia rekomendacijas, kaip išvengti kitų avarių.

89. Komisija, išnagrinėjusi avarijos tyrimo medžiagą, ekspertų išvadas, laboratorinių tyrimų rezultatus, parengia avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvadas.

90. Avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvadose turi būti nurodyta:

90.1. Komisijos sudėtis;

90.2. duomenys apie pavojingojo objekto projektavimą, statybą, rekonstravimą ir naudojimą;

90.3. pavojingajame objekte naudojamų pavojingųjų medžiagų pobūdis ir kiekiai;

90.4. avarijos eiga, mastas ir padariniai;

90.5. specialistų išvados apie padarytą žalą gyventojams, aplinkai ir pavojingojo objekto patirtus nuostolius;

90.6. avarijos aplinkybės ir priežastys (darbuotojų veiksmai, įrenginių gedimas, konstrukcijos trūkumai, gamtos reiškiniai ir kita), nurodyti teisės aktų ir kitų dokumentų pažeidimai;

90.7. rekomendacijos, kaip likviduoti avarijos padarinius ir ateityje išvengti panašių avarių.

91. Avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvados tvirtinamos Komisijos posėdyje. Avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvadas pasirašo Komisijos pirmininkas ir visi Komisijos posėdyje dalyvaujantys Komisijos nariai. Komisijos narys, nesutinkantis su daugumos nuomone, avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvadas gali pasirašyti su pastaba.

92. Avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvados tvirtinamos dviem egzemplioriais. Komisijos pirmininkas pirmąjį pasirašyto avarijos tyrimo pavojingajame objekte išvadų egzempliorių pateikia kompetentingai institucijai, antrąjį – veiklos vykdytojui. Valstybės priežiūros ir kontrolės institucijoms, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, kitoms suinteresuotoms institucijoms, kurių atstovai dalyvavo Komisijos veikloje, pateikiamos (išsiunčiamos) avarijos pavojingajame objekte tyrimo išvadų kopijos.

93. Avarių apskaita tvarkoma kompetentingos institucijos vadovo nustatyta tvarka. Avarių priežastis ir padarinius analizuoja kompetentinga institucija, atitinkamos valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos pagal kompetenciją ir savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, meras, siekdami numatyti papildomas avarių prevencijos priemones ir mažinti galimų avarių padarinius.

94. Visuomenės informavimu apie Komisijos veiklą rūpinasi Komisijos pirmininkas ar jo paskirtas Komisijos narys.

XIII SKYRIUS

GALIMYBĖ GAUTI INFORMACIJĄ, KONFIDENCIALUMAS IR TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ

95. Kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, meras teikia pagal Avarijų prevencijos aprašą turimą informaciją apie pavojingąjį objektą jos prašantiems asmenims, vadovaudamiesi Informacijos teikimo aprašu.

96. Kompetentinga institucija, valstybės priežiūros ir kontrolės institucijos ir savivaldybės, kurioje yra pavojingas objektas, meras Informacijos teikimo apraše nustatytais atvejais gali atsisakyti teikti prašomą informaciją ar jos dalį.

97. Kompetentinga institucija Informacijos teikimo apraše nustatytais atvejais gali atsisakyti atskleisti turimą išsamią Avarijų prevencijos aprašo 44.2 papunktyje nurodytą informaciją pačios sprendimu ar veiklos vykdytojiui paprašius neatskleisti tam tikrų saugos ataskaitos arba pavojingųjų medžiagų, esančių pavojingajame objekte, sąrašo dalių.

98. Visi pareiškėjai, prašantys suteikti Avarijų prevencijos aprašo 44.2 papunktyje ir 95 punkte nurodytą informaciją, turi teisę Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka kreiptis į administracinių ginčų komisiją, jeigu mano, kad jų prašymas buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą deramai neatsižvelgta pagal teisės aktus, reglamentuojančius teisę gauti informaciją apie aplinką. Administracinių ginčų komisijos sprendimas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

99. Suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo poveikio aplinkai vertinimo srityje dėl Avarijų prevencijos aprašo 48 punkte nurodytų sprendimų teisėtumą.

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

100. Asmens duomenys, gauti vykdant Avarijų prevencijos aprašo nuostatas, gali būti tvarkomi tik tuo tikslu, kuriuo jie yra renkami (Avarijų prevencijos apraše nustatytoms procedūroms atlikti).

101. Kompetentinga institucija vykdanči Avarijų prevencijos aprašo nuostatas imasi visų pagrįstų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Reglamento (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, nustatančių asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą, nuostatų.

PAVOJINGOJO OBJEKTO SAUGOS ATASKAITOJE PRIVALOMI NURODYTI DUOMENYS IR INFORMACIJA

Pavojingojo objekto saugos ataskaitoje turi būti pateikti šie duomenys ir informacija:

1. Informacija apie pavojingojo objekto saugos valdymo sistemą ir organizacinę struktūrą, atitinkanti Didelių pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarkos aprašo (toliau – Avarijų prevencijos aprašas) 2 priede nurodytus reikalavimus.

2. Pavojingojo objekto aplinkos apibūdinimas:

2.1. pavojingojo objekto ir jo aplinkos aprašymas, įskaitant informaciją apie geografinę vietą, meteorologines, geologines, hidrografines sąlygas ir, jeigu reikia, jos istorijos apibūdinimą;

2.2. pavojingojo objekto įrenginiai ir veikla, galintys kelti avarijos pavojų;

2.3. remiantis turima informacija nurodyti gretimi pavojingieji objektai, taip pat kitos vietos, nepatenkančios į Avarijų prevencijos aprašo taikymo sritį, teritorijos ir statomi objektai, kurie galėtų būti avarijos ar grandininės reakcijos efekto priežastis arba galėtų padidinti avarijų riziką ar padarinius;

2.4. zonų, kuriose gali įvykti avarija, aprašymas.

3. Įrenginių aprašymas:

3.1. pavojingojo objekto padalinių pagrindinės veiklos ir gamybos produktų, kurie svarbūs saugos požiūriu, aprašymas; avarijų rizikos priežasčių ir sąlygų, kuriomis galėtų įvykti avarija, apibūdinimas; siūlomų (esamų ir (arba) planuojamų) prevencinių priemonių aprašas;

3.2. technologinių procesų (svarbiausia, veiklos metodų) aprašymas, jeigu tinka, atsižvelgiama į turimą informaciją apie geriausią praktiką;

3.3. pavojingųjų medžiagų aprašymas:

3.3.1. pavojingųjų medžiagų sąrašas, kuriame nurodoma:

3.3.1.1. pavojingųjų medžiagų cheminis pavadinimas, Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (angl. Chemical Abstracts Service (CAS) numeris, pavadinimas pagal Jungtinių Tautų Organizacijos Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos (angl. International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) nomenklatūrą;

3.3.1.2. esamas ar tikėtinas didžiausias pavojingųjų medžiagų kiekis;

3.3.2. fizinės, cheminės, toksinės pavojingųjų medžiagų savybės, šių medžiagų tiesioginio ir uždelsto pavojaus gyventojų sveikatai ir aplinkai apibūdinimas;

3.3.3. fiziniai ir cheminiai reiškiniai įprastomis naudojimo sąlygomis ar numatomi avarijos sąlygomis.

4. Avarijų rizikos nustatymas, analizė ir prevenciniai metodai:

4.1. išsamus galimų avarijų eigos aprašymas, avarijų tikimybė arba sąlygos, kurioms susidarius jos galėtų įvykti, kartu nurodomi įvykiai, galintys turėti reikšmės tokioms avarijoms kilti, atsižvelgiant į vidines ir išorines galimų gedimų priežastis:

4.1.1. susijusias su veikla;

4.1.2. išorines, pavyzdžiui, gretimi pavojingieji objektai, taip pat kitos vietos, nepatenkančios į Avarijų prevencijos aprašo taikymo sritį, teritorijos ir statomi objektai, kurie galėtų būti avarijos ar grandininės reakcijos efekto priežastis arba galėtų padidinti avarijų riziką ar padarinius;

4.1.3. gamtines, pavyzdžiui, žemės drebėjimai arba potvyniai;

4.2. avarijų masto ir padarinių rimtumo vertinimas, įskaitant žemėlapius, vaizdus, kaip atitinkamus atvaizdus tų vietų, kurios, tikėtina, gali būti paveiktos įvykus avarijoms pavojinguosiuose objektuose, arba, jeigu neįmanoma pateikti žemėlapių, lygiavertis tokių vietų apibūdinimas;

4.3. įvykusių avarių arba įvykių, susijusių su tomis pačiomis cheminėmis medžiagomis ir procesais, pasaulinė apžvalga, po šių avarių ar įvykių padarytos išvados ir aiški nuoroda į pavojingajame objekte įdiegtas priemones, skirtas tokioms avarijoms išvengti;

4.4. įrenginių saugai naudojamos įrangos ir jos techninių parametrų aprašymas.

5. Apsaugos ir intervencijos priemonės, kuriomis siekiama lengvinti ir riboti avarijos padarinius:

5.1. įmonėje įdiegtos įrangos, skirtos avarių padariniams riboti, pavyzdžiui, aptikimo ir (ar) apsaugos sistemų, techninių prietaisų, skirtų atsitiktiniam išmetimui riboti, įskaitant vandens purškimo sistemas, garų užtvaras, avarinius separatorius ar surinkimo talpyklas, užsidarančiuosius vožtuvus, inertines sistemas, gaisrui gesinti naudoto vandens sulaikymo sistemas, aprašymas;

5.2. pavojaus skelbimo ir reagavimo į avariją organizavimas;

5.3. mobilizuojamų išteklių, turimų pavojingajame objekte ir už jo ribų, aprašymas;

5.4. bet kokių kitų (nei pirmiau aprašytosios) techninių ir netechninių priemonių, skirtų avarijos padariniams riboti, aprašymas;

5.5. juridinių ir fizinių asmenų, dalyvavusių rengiant pavojingojo objekto saugos ataskaitą, sąrašas.

INFORMACIJA APIE PAVOJINGOJO OBJEKTO SAUGOS VALDYMO SISTEMĄ IR ORGANIZACINĘ STRUKTŪRĄ

1. Veiklos vykdytojo tinkamai įgyvendinta saugos valdymo sistema pavojingajame objekte turi būti proporcinga pavojingojo objekto avarijų pavojui, pramonei veiklai ir organizacinės struktūros sudėtingumui; ji turi būti grindžiama rizikos vertinimu; ji turi apimti bendrosios valdymo sistemos dalį, į kurią įeina organizacinė struktūra, atsakomybės sritys, nusistovėjusi praktika, procedūros, procesai ir ištekliai, naudojami nustatant ir įgyvendinant pavojingojo objekto avarijų prevencijos politiką.

2. Saugos valdymo sistemoje turi būti numatyti šie aspektai:

2.1. organizacija ir personalas – pavojingojo objekto darbuotojų, dalyvaujančių valdant avarijų pavojų visais organizacijos lygmenimis, funkcijos ir atsakomybė, priemonės, skirtos šių darbuotojų dalyvavimui tobulinant avarijų pavojaus valdymo procesą skatinti. Aprašomi tokių darbuotojų mokymo poreikiai ir mokymo organizavimas; darbuotojų ir subrangovų darbuotojų, dirbančių pavojingajame objekte, kurių pareigos svarbios saugos požiūriu, dalyvavimas;

2.2. didelių pavojų nustatymas ir vertinimas – patvirtinama ir įgyvendinama tvarka, kurią taikant būtų sistemingai nustatomi dideli pavojai, kylantys dėl įprastos ir neįprastos veiklos, įskaitant pagal subrangos sutartis vykdomą veiklą, ir vertinama jų tikimybė bei rimtumas;

2.3. veiklos kontrolė – nustatoma ir įgyvendinama tvarka ir instrukcijos įmonės, procesų ir įrangos saugiai veiklai, įskaitant priežiūrą, užtikrinti, taip pat perspėjimo apie pavojų tvarka ir laikinojo stabdymo tvarka; siekiant sumažinti saugos valdymo sistemos veikimo sutrikimų riziką, atsižvelgiama į turimą informaciją apie geriausią stebėjimo ir kontrolės praktiką; rizikų, susijusių su pavojingajame objekte sumontuotos įrangos susidėvėjimu ir korozija, valdymas ir kontrolė; pavojingojo objekto įrangos inventorizacija, jos tinkamumo būklės stebėjimo ir kontrolės strategija ir metodika; tinkami tolesni veiksmai ir visos kitos būtinos atsakomosios priemonės;

2.4. pokyčių valdymas – nustatoma ir įgyvendinama pakeitimų planavimo arba naujų įrenginių, procesų arba sandėliavimo įrenginių projektavimo tvarka;

2.5. pasirengimas avarijoms – nustatoma ir įgyvendinama tvarka, pagal kurią sistemingai analizuojant numatomos galimos avarijos, rengiami, išbandomi ir peržiūrimi reagavimo į tokias avarijas planai, organizuojamas specialus mokymas reaguoti avarijos atveju. Toks mokymas organizuojamas visiems pavojingojo objekto darbuotojams, įskaitant atitinkamus subrangovų darbuotojus;

2.6. vykdymo stebėjimas – nustatoma ir įgyvendinama tvarka, pagal kurią nuolat vertinama, kaip vykdomi veiklos vykdytojo avarijų prevencijos ir saugos valdymo sistemos tikslai, sukuriama tyrimo ir koregavimo veiksmų mechanizmai tiems atvejams, kai nustatomos minėtų tikslų neatitiktys. Šioje tvarkoje turi būti numatyta veiklos vykdytojo pranešimo apie avarijas arba apie avarines situacijas, ypač tokias, kai neveikia apsaugos priemonės, sistema, jų tyrimas ir tolesni veiksmai atsižvelgiant į padarytas išvadas. Taip pat gali būti numatyti veiksmingumo rodikliai (saugos veiksmingumo ir (arba) kiti atitinkami rodikliai);

2.7. auditas ir peržiūra – nustatoma ir įgyvendinama tvarka, pagal kurią periodiškai vertinamas avarijų prevencijos politikos ir saugos valdymo sistemos veiksmingumas ir tinkamumas; tokia peržiūra dokumentuojama ir atnaujinama pavojingojo objekto vadovybės, kartu apsvaustomi ir įdiegiami atliekant auditą ir peržiūrą nustatyti būtini pakeitimai.

PAVOJINGŲJŲ OBJEKTŲ AVARINIUOSE PLANUOSE PRIVALOMI NURODYTI DUOMENYS IR INFORMACIJA

Pavojingųjų objektų avariniuose planuose turi būti nurodyta:

1. Aukštesniojo lygio pavojingųjų objektų vidaus avariniuose planuose:
 - 1.1. pavardės arba pareigos asmenų, įgaliotų inicijuoti plane numatytas procedūras avarijos atveju, pavardė arba pareigos asmens, atsakingo už avarijos padarinių gyventojų sveikatai ir aplinkai švelninimo priemonės ir jų koordinavimą pavojingajame objekte;
 - 1.2. pavardė arba pareigos asmens, atsakingo už ryšius su savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, mero, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) mero (-ų) atstovu (-ais), įgaliotu (-ais) inicijuoti aukštesniojo lygio pavojingojo objekto išorės avariniame plane numatytas procedūras;
 - 1.3. jeigu žinoma, sąlygos ir įvykiai, galintys turėti įtakos avarijų kilimui, veiksmų, reikalingų tokioms sąlygoms ir įvykiams kontroliuoti, jų padariniams apriboti, aprašymas, kuriame taip pat nurodoma saugos įranga ir turimi ištekliai;
 - 1.4. objekte esantiems žmonėms kylančios rizikos mažinimo tvarka, įskaitant tai, kas ir kaip skelbia perspėjimą apie pavojų, kaip žmonės turėtų elgtis išgirdę tokį perspėjimą, kaip jie bus evakuojami;
 - 1.5. kokia tvarka apie įvykį bus operatyviai pranešta Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, numatomoms pasitelkti skubiosios pagalbos tarnyboms, savivaldybės, kurioje yra pavojingasis objektas, merui, o jeigu pavojingojo objekto avarijos padariniai galėtų apimti daugiau nei vieną savivaldybę, – ir atitinkamos (-ų) savivaldybės (-ių) merui (-ams), kokia informacija turėtų būti pirminiame perspėjime, kaip informacija bus tikslinama;
 - 1.6. jeigu būtina, kaip darbuotojai bus mokomi atlikti jiems priskirtas užduotys ir kaip bus koordinuojami veiksmai su skubiosios pagalbos tarnybomis;
 - 1.7. pagalbos likviduojant avariją ir šalinant jos padarinius už pavojingojo objekto teritorijos ribų teikimo tvarka;
 - 1.8. pirmosios medicinos pagalbos nukentėjusiesiems teikimo tvarka.
2. Aukštesniojo lygio pavojingųjų objektų išorės avariniuose planuose:
 - 2.1. pavardės arba pareigos asmenų, įgaliotų inicijuoti plane numatytas procedūras, pavardės arba pareigos asmenų, įgaliotų vadovauti veiksams už pavojingojo objekto teritorijos ribų ir juos koordinuoti;
 - 2.2. skubaus pranešimo apie įvykį priėmimo ir pavojaus skelbimo ir atšaukimo tvarka;
 - 2.3. išteklių, būtinų aukštesniojo lygio pavojingųjų objektų išorės avariniams planams įgyvendinti, koordinavimo tvarka;
 - 2.4. pagalbos likviduojant avariją ir šalinant avarijos padarinius pavojingojo objekto teritorijoje teikimo tvarka;
 - 2.5. avarijų likvidavimo ir padarinių šalinimo veiksmų už pavojingojo objekto teritorijos ribų, įskaitant veiksmus pagal pavojingojo objekto saugos ataskaitoje numatytus scenarijus, įskaitant tuos scenarijus, kurie daro poveikį aplinkai, ir atsižvelgiant į galimą grandininės reakcijos efektą, vykdymo tvarka;
 - 2.6. konkrečios informacijos apie įvykį ir apie tai, kaip elgtis, teikimo visuomenei, gretimiems pavojingiesiems objektams ir objektams, nepatenkantiems į Didelių pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarkos aprašo taikymo sritį, tvarka;

2.7. informacijos kitų valstybių avarinėms tarnyboms apie avarijas, kurių padariniai gali peržengti valstybių sienas, teikimo tvarka.

VISUOMENEI PRIVALOMA PATEIKTI INFORMACIJĄ

1. Visuomenei privalomoje pateikti informacijoje apie visus pavojinguosius objektus turi būti:
 - 1.1. nurodoma veiklos vykdytojo vardas, pavardė arba pavadinimas, pavojingojo objekto pavadinimas, jeigu jis yra, ir adresas;
 - 1.2. patvirtinama, kad pavojingajam objektui taikomi Didelių pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo tvarkos aprašo (toliau – Avarių prevencijos aprašo) reikalavimai ir pagal Avarių prevencijos aprašo reikalavimus kompetentingai institucijai yra pateiktas pranešimas apie pavojingąjį objektą arba pavojingojo objekto saugos ataskaita;
 - 1.3. suprantamai paaiškinama apie pavojingajame objekte vykdomą veiklą ar veiklos rūšis;
 - 1.4. nurodomi pavojingajame objekte esamų pavojingųjų medžiagų, galinčių sukelti avariją, įprastiniai pavadinimai arba apibendrinti klasifikaciniai pavadinimai, arba pavojingumo klasė, suprantamai nurodomos jų pagrindinės pavojingosios savybės;
 - 1.5. paaiškinama, kaip įvykus avarijai bus informuojama suinteresuota visuomenė, kaip elgtis per avariją, arba pateikiama nuoroda, kur šią informaciją galima rasti elektronine forma;
 - 1.6. nurodoma pavojingojo objekto paskutinio planinio patikrinimo data arba pateikiama nuoroda, kur tokią informaciją galima rasti elektronine forma; nurodoma, kur reikėtų kreiptis dėl išsamesnės informacijos apie patikrinimą ir patikrinimų grafiko, atsižvelgiant į Avarių prevencijos aprašo 95–97 punktų nuostatas;
 - 1.7. išsamiai paaiškinama, kur teikiama smulkesnė informacija, atsižvelgiant į Avarių prevencijos aprašo 95–97 punktų nuostatas.
 2. Visuomenei apie aukštesniojo lygio pavojinguosius objektus, be šio priedo 1 punkte nurodytos informacijos, pateikiama:
 - 2.1. bendra informacija apie galimų avarių pavojaus pobūdį ir galimus jų padarinius gyventojams ir aplinkai, pagrindinių avarijos scenarijų santraukos ir jiems išvengti skirtų kontrolės priemonių aprašymas;
 - 2.2. patvirtinimas, kad veiklos vykdytojas, siekdamas susidoroti su avarijomis ir sušvelninti jų padarinius, privalo imtis reikiamų veiksmų pavojingajame objekte, ypač palaikyti ryšius su skubiosios pagalbos tarnybomis;
 - 2.3. atitinkama aukštesniojo lygio pavojingojo objekto išorės avarinio plano, skirto susidoroti su avarijos padariniais už pavojingojo objekto ribų, informacija, kuri turėtų apimti patarimus įvykus avarijai laikytis visų specialiųjų tarnybų nurodymų ir reikalavimų;
 - 2.4. jeigu taikytina, informacija apie tai, kad pavojingasis objektas yra netoli kitos valstybės teritorijos, taip pat ar avarijos padariniai gali išplisti į gretimas valstybes.
-

KRITERIJAI, KURIUOS PASIEKUS APIE AVARIJĄ PRANEŠAMA EUROPOS KOMISIJAI

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos pateikia Europos Komisijai informaciją, kai avarijos mastas ar padariniai atitinka bent vieną šių kriterijų:

1. Bet koks gaisras, sprogimas ar atsitiktinis pavojingųjų medžiagų išsiveržimas, kurie susiję su pavojingųjų medžiagų kiekiu, prilygstančiu 5 procentams nustatyto kvalifikacinio kiekio, nurodyto šiuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtinto Pavojinguosiuose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingosioms medžiagoms, sąrašo ir šių medžiagų, mišinių ar preparatų priskyrimo pavojingosioms medžiagoms kriterijų tvarkos aprašo 1 lentelės „Pavojingųjų medžiagų kategorijos“ ir 2 lentelės „Pavojingųjų medžiagų sąrašas“ ketvirtoje skiltyje.

2. Avarija sukelia bent vieną iš šių padarinių:

2.1. žmogaus mirtis;

2.2. pavojingajame objekte sužeidžiami 6 žmonės ir jie hospitalizuojami bent 24 valandoms;

2.3. vienas žmogus už pavojingojo objekto ribų hospitalizuojamas bent 24 valandoms;

2.4. avarija apgadina ir padaro nebenaudojamą (-us) gyvenamąjį (-uosius) pastatą (-us) už pavojingojo objekto ribų;

2.5. žmonės evakuojami ir izoliuojami daugiau kaip 2 valandoms (asmenų ir valandų skaičiaus sandauga lygi 500 arba didesnė);

2.6. geriamojo vandens, elektros, dujų ar telefono ryšio paslaugos nutraukiamos daugiau kaip 2 valandoms (asmenų ir valandų skaičiaus sandauga lygi 1 000 arba didesnė).

3. Padaryta tiesioginė žymi, nuolatinė ar ilgalaikė žala aplinkai:

3.1. 0,5 hektaro ar daugiau Lietuvos Respublikos įstatymų saugomų teritorijų;

3.2. 10 hektarų ar daugiau paplitusio tipo žemės plotų (įskaitant žemės ūkio paskirties žemę);

3.3. 10 kilometrų ar daugiau upės ar kanalo;

3.4. 1 hektarui ar daugiau ežero ar tvenkinio;

3.5. 2 hektarams ar daugiau upės deltos;

3.6. 2 hektarams ar daugiau jūros pakrantės ar atviros jūros;

3.7. 1 hektarui ar daugiau požeminio vandens ar požeminio vandeningojo sluoksnio.

4. Padaryta žymi žala turtui:

4.1. žala, padaryta turtui pavojingajame objekte, prilygsta 2 mln. eurų arba šią sumą viršija;

4.2. žala, padaryta turtui už pavojingojo objekto ribų, prilygsta 0,5 mln. eurų arba šią sumą viršija.

5. Avarija, tiesiogiai susijusi su pavojingosiomis medžiagomis, kurios padariniai gali išplisti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

6. Kita avarija ir susidariusi avarinė situacija, kuri, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos nuomone, techniniu požiūriu ypač svarbi avarių prevencijai, jų padarinių ribojimui ir neatitinka šiame priede pateiktų kiekybinių kriterijų.
